

גלובס - כותרת	עמוד 16	1	26.94x13.97
67399815-8	02/2019	עו"ד אסף פוזנר - 17050	

טור אורח / עו"ד ד"ר אסף פוזנר

העליון תוקע מקל בגלגלי הרפורמה של שקד

בתי המשפט להשקיע זמן שיפוטי רב ואף לשמוע מומחים (מטעם שני הצדדים) שיעידו על התקדמות השכר ועל תקופות שונות בחיי הנפגע. העלות של זמן שיפוטי לא תסתכם אך ורק בערכאות הנמוכות, אלא גם בבית המשפט העליון. אם עד כה בית המשפט העליון לא עסק בחישובים של ראשי הנזק אחד לאחר, אלא הסתפק בראייה גלובלית יותר של הדברים, הרי שמעתה יהיה על שופטי בית המשפט העליון לבחון את סכום הפיצויים לפרטי פרטים, שכן יש להבחין בין פיצוי בגין "כאב וסבל" (השייך לפושט הרגל) לבין הסכום שייפסק לו בגין פגיעה בהשתכרות, שחלקים ממנו שייכים לנאמן. פסק-הדין החדש של בית המשפט העליון למעשה מוציא את האוויר מהרפורמה החדשה בתקנות סדר הדין האזרחי העתידה לבוא – הכוללת, כאמור, קיצור של הנימוקים בפסקי דין – ומעקר אותה מתוכן. ●

הכותב הוא מרצה לרשלנות רפואית ודיני פיצויים באוניברסיטה העברית

שקד. עיקור הרפורמה מתוכן

בסולם התפקידים. פסיקת בית המשפט העליון החדשה, תחייב עתה את בתי המשפט לערוך "מסלול התקדמות" כללי ומורכב של ההשתכרות הממוצעת, וכן מסלול התקדמות מיוחד לנפגע, שיתבסס על נכויותיו הספציפיות ומוגבלותו בכל תקופה ותקופה – והכל כדי לקבוע כמה כסף יקבל הנאמן בפשיטת הרגל של הנפגע מתוך הפיצויים. צורך זה, יחייב את

פסיקה חדש של העליון מוציאה את האוויר מהרפורמה בתקנות סדר הדין האזרחי שתיכנס לתוקף בסוף השנה. בעוד שהרפורמה כוללת הוראה לקיצור הנמקות השופטים, פס"ד בנוגע לזכות פושט רגל לקבל פיצויים, מחייב את בתי המשפט דווקא להרחיב

כאשר בתי משפט פוסקים פיצוי כספי למי שנפגע כשהיה עדיין קטין, או בטרם החל את מסלול עבודתו, הם פוסקים על-פי "השכר הממוצע במשק", המפורסם מדי חודש על-ידי הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה. אבל הממוצע הזה מטעה. סוד ידוע הוא שבשנים הראשונות של הקריירה, ההשתכרות נמוכה יותר מאשר בשנים שלאחר מכן, כאשר העובד צובר ותק וניסיון בעבודתו, ומתקדם

ג'נר (17.1.2019) כי זכותו של פושט רגל לקבלת פיצויים בגין אובדן כושר השתכרות, תועבר לנאמן ולנושים. בכך למעשה, שינה בית המשפט הלכה בת 50 שנה (הידועה כ"הלכת ידידיה"), שקבעה שהנפגע ישלשל את מלוא כספים הפיצויים לכיסו, גם אם הוא פושט רגל. ההלכה החדשה מביאה לשינוי משמעותי בניסוח פסקי-דין. השופט יעל וילנר ציינה, שכאשר פושט רגל תובע, בית המשפט הדין בתביעה, יחויב לפרט את סכום ההשתכרות שאותו הפסיד בתקופה הספציפית, בין צו הכינוס לבין הסיום הצפוי של פשיטת הרגל. בכך, הרחיב בית המשפט את ההנמקה הנדרשת. קודם לכן, במקרים רבים, קבעו בתי המשפט את הפסד ההשתכרות באופן גלובלי, או כשכר ממוצע לאורך כל התקופה. בסכומים הגלובליים, הביאו בתי המשפט בחשבון, שלאחר הפגיעה הנפגע מפסיד יותר כסף מהשתכרות. בדומה, חישוב "הממוצע" הביא בחשבון שכאשר הנפגע יודקן והגיל ייתן בו את אותותיו, יכולת ההשתכרות שלו בשל מומו, תקטן.

אחד הדברים הבסיסיים שעליהם מושתת תחום המשפט הוא הנמקת פסקי-דין. כאשר שופט או הרכב שופטים מנמקים את פסקי-הדין שלהם, הם צריכים לעשות זאת על פייכללים משפטיים ולא על-פי תחושות בטן או אינטואיציה. הנמקה זו מאפשרת לצדדים להבין מדוע הם הפסידו או זכו במשפט, ומאפשרת לערכאה הגבוהה יותר להגיע להחלטה אם היא מקבלת את הערעור שהוגש על פסקי-הדין או דוחה אותו. שתי התפתחויות שקרו בזמן האחרון, משרדים מסרים סותרים בכל הקשור להנמקת פסקי-דין. בתחילת ספטמבר 2019, אמורה להיכנס לתוקף הרפורמה בתקנות סדר הדין האזרחי שהובילה שרת המשפטים, איילת שקד, וששמה לה ליעד לקצר הליכים, כולל קיצור הליכים בכתיבת פסקי דין. כדי להשיג מטרה זאת, התעקש מי שהתקין את התקנות, שבתי המשפט יקצרו את פסקי-הדין ויפרסמו את תמצית הנימוקים בלבד. אולם לאחרונה קבע בית המשפט העליון (ע"א 10217/16 בת.ב.נ'